

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jany Prokopové a soudkyň JUDr. Marie Vazačové a JUDr. Vladimíry Zelenkové ve věci péče o

nezletilého: [redacted], narozený dne [redacted]
trvale bytem [redacted]
zastoupený kolizním opatrovníkem Statutárním městem České Budějovice,
náměstí Přemysla Otakara II. 1/1, 370 92 České Budějovice

syn rodičů: [redacted], narozená dne [redacted]
trvale bytem [redacted]
zastoupená advokátem JUDr. Zdeňkem Stašem
sídlem L. B. Schneidera, České Budějovice

[redacted], narozený dne [redacted]
trvale bytem [redacted]
adresa pro doručování [redacted]
zastoupený advokátem JUDr. Karlem Fořtlem,
sídlem nám. Přemysla Otakara II. 10/6, 370 01 České Budějovice

o úpravu péče a výživy nezletilého pro dobu před rozvodem a pro dobu po rozvodu manželství, o odvolání matky proti rozsudku Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. 10. 2018, č. j. 22 Nc 144/2018-40

takto:

- I. Odvolací řízení o odvolání matky o svěřeni nezletilého [redacted] do její péče na dobu před rozvodem a po rozvodu ve výroku v odstavci I. a IV. **se zastavuje.**

II. Rozsudek soudu prvního stupně se v odstavci II., III., V. a VI. **mění** takto:

Matka je povinna počínaje dnem 10. 12. 2017 a počínaje právní mocí výroku o rozvodu manželství platit na výživu nezletilého [REDAKCE] částkou 2 500 Kč měsíčně vždy do každého patnáctého dne v měsíci předem k rukám otce.

Nedoplatek na výživném vzniklý určením výživného matce za období od 10. 12. 2017 do 28. 2. 2019 ve výši 19 282 Kč je matka povinna zaplatit ve splátkách po 500 Kč měsíčně splatných spolu s běžným výživným počínaje měsícem následujícím po právní moci tohoto rozsudku k rukám otce pod ztrátou výhody splátek.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně svěřil nezletilého [REDAKCE] pro dobu před rozvodem do péče otce [REDAKCE] s účinností od 10. 12. 2017 (výrok I.). Dále rozhodl tak, že matka [REDAKCE] je povinna přispívat na výživném pro nezletilého [REDAKCE] od 10. 12. 2017 do 31. 8. 2018 měsíčně částkou 2 500 Kč a od 1. 9. 2018 měsíčně částkou 3 000 Kč, a to vždy do každého 15. dne běžného měsíce předem k rukám otce (výrok II.). Nedoplatek na výživném za dobu od 10. 12. 2017 do 30. 9. 2018 ve výši 24 775 Kč je matka povinna splácet po 500 Kč měsíčně spolu s běžným výživným počínaje měsícem 1. 11. 2018 do konečného zaplacení pod ztrátou výhody splátek k rukám otce (výrok III.). Nezletilý [REDAKCE] se svěřuje pro dobu po rozvodu do péče otce (výrok IV.). Matka je povinna přispívat na výživném pro nezletilého [REDAKCE] měsíčně částkou 3 000 Kč, a to vždy do každého 15. dne běžného měsíce předem k rukám otce počínaje dnem právní moci výroku o rozvodu manželství (výrok V.). Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení (výrok VI.). Soud rozhodoval k návrhu otce o svěřením nezletilého do své péče pro dobu před rozvodem a po rozvodu a určení výživného matce. Po provedeném dokazování dospěl soud k závěru, že návrh je důvodný. Rodiče nezletilého od 10. 12. 2017 ve společné domácnosti nežijí, a to v důsledku vzniklé situace (požívání alkoholu ze strany matky nezletilého) a otec nezletilého hodlá podat žalobu o rozvod manželství. Od doby, kdy rodiče nezletilého žijí odděleně, matka nepřispěla na výživné pro nezletilého [REDAKCE] žádnou částkou, stejně tak ne na výživném pro zletilého dosud studujícího syna [REDAKCE]. Sám [REDAKCE] chce být s otcem a v tomto směru je tedy jeho přání respektováno. Soud stanovil matce výživné, a to od 10. 12. 2017 do 31. 8. 2018 ve výši 2 500 Kč měsíčně, vzhledem k jejímu aktuálnímu příjmu ve výši 17 157 Kč a dále od 1. 9. 2018, kdy nezletilý [REDAKCE] v tomto měsíci dosáhl věku 15 let pak ve výši 3 000 Kč měsíčně, vycházející z aktuálního příjmu 20 000 Kč čistého měsíčně. Současně soud vyčíslil nedoplatek na výživném a matce umožnil splátky. Stejně tak i pro dobu po rozvodu byl nezletilý [REDAKCE] svěřen do péče otce a matce určeno výživné ve výši 3 000 Kč měsíčně.
2. Proti tomuto rozsudku se včas odvolala matka. Uvedla, že vzhledem k tomu, že jí k 30. 9. 2018 zanikl pracovní poměr a počínaje od 25. 10. 2018 je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání a o poskytování podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci Úřadu práce ČR, Krajská pobočka České Budějovice, není schopna plnit jí uloženou vyživovací povinnost na nezletilého syna [REDAKCE] v rozsahu a za podmínek stanovených v rozsudku. Dále matka požaduje, aby nezletilý syn [REDAKCE] byl svěřen do její výchovy, když je na synovi citově závislá a dále vzhledem k tomu, že výchova zajišťovaná pouze otcem je pro syna velice riziková na jeho další psychický rozvoj. Matka má vážné obavy z toho, aby nezletilý syn nebyl vychován obdobně jako jeho starší bratr [REDAKCE], který má problémy s úspěšným dostudováním střední školy a jeho zájmem je spíše získávat – přivydělávat finanční prostředky, ke kterým mu dopomáhá jeho otec. Matka tak, jak již výše uvedla, a dále též ve vyjádření adresovaném Okresnímu soudu v Českých Budějovicích, má vysoký zájem na rodičovské výchově nezletilého a zajištění tak jeho správného vývoje a sociálního

– rozumového rozvoje a z těchto důvodů podala odvolání do výše uvedeného rozhodnutí soudu, který rozhodoval v dané věci v prvním stupni. Navrhuje, aby v tomto směru byl rozsudek změněn. Matka poukázala i na řízení ve věci sp. zn. 16 C 396/2018 vedené u Okresního soudu v Českých Budějovicích ohledně výživného na zletilého syna [REDAKCE].

3. Otec ve vyjádření k odvolání u odvolacího jednání dne 21. 2. 2019 sdělil prostřednictvím svého zástupce, že odvolání matky považuje za nedůvodné. Od 6. 12. 2017 je rodina dlouhodobě v manželské krizi. Žijí odděleně. Kromě obecného nesouladu v manželství tvrdí otec, že matka výrazně požívá alkoholické nápoje. Otec odešel ze společné domácnosti ke svým rodičům, kde má také zázemí. Po skončení tohoto řízení podá návrh na rozvod manželství, neboť obnova manželství v úvahu nepřichází. Ani matka nestojí o obnovení manželství, neboť má přítele. Dle názoru otce matce chybí sebereflexe. Také její pracovní kariéra je velmi sporná. Pokud matka tvrdila určité skutečnosti u okresního soudu, zjistilo se, že již tehdy nebyly pravdivé, např. že pracuje, ale její pracovní poměr byl už tehdy ukončen. Synové mají k matce negativní vztah, což souvisí s osobností matky. Matka chce zřejmě svěřit nezletilého do své péče z důvodu, že na něj nechce platit výživné. Otec navrhl vyslechnout i staršího syna [REDAKCE] jako svědka, který sám podal návrh jako zletilý na určení výživného matce a jednání probíhá u Okresního soudu v Českých Budějovicích.
4. Kolizní opatrovník poukázal na návštěvu matky na Oddělení sociálně-právní ochrany dětí, která proběhla 20. 2. 2019, kdy matka sdělila, že netrvá na tom, aby byl nezletilý svěřen do její péče, ale samozřejmě požaduje od otce informace o zdravotním stavu a veškeré další potřebné informace o chlapci.
5. U odvolacího jednání pak matka sdělila, že již netrvá na tom, aby byl nezletilý svěřen do její péče, bude respektovat přání chlapce. Za této situace netrval otec na výsledku zletilého [REDAKCE] jako svědka u jednání.
6. Odvolací soud postupoval ve smyslu ust. § 1 zákona č. 292/2013 Sb. o zvláštních řízeních soudních. Podle ust. § 1 odst. 1 – projednávají a rozhodují soudy právní věci stanovené v tomto zákoně. Podle odst. 3 nestanoví-li tento zákon jinak, použije se občanský soudní řád. Podle odst. 4 nevyplývá-li z povahy jednotlivých ustanovení něco jiného, použijí se ustanovení tohoto zákona vedle občanského soudního řádu. Podle § 2 písm. c) tento zákon upravuje řízení ve věcech péče soudu o nezletilé.
7. Odvolací soud po zjištění, že odvolání je přípustné podle § 201 o. s. ř. v návaznosti na § 202 o. s. ř., bylo podáno osobou oprávněnou (§ 201 o. s. ř.), ve stanovené lhůtě (§ 204 o. s. ř.), přezkoumal napadený rozsudek podle § 212a odst. 1 o. s. ř. a § 28 z. ř. s. Odvolací soud neshledal vady řízení uvedené v ust. § 212a odst. 5 o. s. ř., ke kterým přihlíží z úřední povinnosti.
8. Odvolací soud doplnil důkazní řízení podle § 213 odst. 4 o. s. ř., a to protokolem spisu OM 389/2018 Orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Z tohoto protokolu se zjišťuje, že dne 20. 2. 2019 došlo k jednání s matkou na OSPOD. Matka přinesla ze školy oznámení o udělení ředitelské důtky nezletilému [REDAKCE]. Ve škole jí bylo sděleno, že je to z důvodu nevhodného chování, chlapec je drzý a nemá v pořádku školní pomůcky, nedostatečná školní příprava. Na OSPOD matku poslal její právní zástupce. Matka si stěžuje, že nemá žádné informace o synovi, otec nezletilého jí neumožňuje styk se synem. Syn ani otec jí neberou telefony, chce jen vědět, co se děje, zda je syn v pohodě a občas ho vidět. Otec [REDAKCE] jí zakazuje chodit i na třídní schůzky. Matka neví nic o škole, zdravotním stavu chlapce a volnočasových aktivitách syna. Otec jí o ničem neinformuje. Starší syn je již zletilý, bydlí s otcem. Stýká se matkou, ale otec to nesmí vědět. Otec nezletilého jí zrušil telefon, odpojil jí plyn i elektřinu v domě. K domu má stále přístup, má tam trvalé bydliště. Matka platí energie, otec nezletilého dostává přeplatky. K soudu si podala návrh na svěřeni [REDAKCE] do péče, ale na tom netrvá, nechce syna zradit, pokud chce

bydlet u otce, může být v péči otce, ale chce se s ním vídat a mít zachován se synem kontakt. Naposledy jí byl umožněn styk s [REDAKCE] před Vánoci. Neviděla ho téměř celé letní prázdniny. Dne 16. 9. 2018 měl [REDAKCE] 15. narozeniny, byl na zahradě u jejích rodičů, vše probíhalo v pohodě, pak mu otec telefonicky nařídil, že si ho za 5 minut vyzvedne. Přitom bylo domluveno, že ho po oslavě sama doveze k otci. [REDAKCE] byl zklamaný, že by musel odejít ze své oslavy dříve, matka řekla, aby zůstal, aby zavolal tatínkovi, že ho večer přiveze. Matka uvedla na OSPOD, že docházelo i k domácímu násilí ze strany otce, a že vše bylo řešeno i policií. Byla ochotna podrobit se testu na alkohol i drogy v zájmu zachování styku s dítětem. Matce bylo podáno sociálně právní poradenství o možnosti podání návrhu na úpravu styku, zajištění pohovoru s oběma rodiči na OSPOD, pohovor s dítětem, možnost mimosoudní dohody, zajištění kontaktů rodičů v krizovém centru, vyžádání zprávy ze školy, od lékaře a OSPOD. Hradí výživné 7 500 Kč na oba syny, starší syn ještě studuje na střední škole automobilní. Syn jí zablokoval přístup k informacím o prospěchu. Matka je v současné době nezaměstnaná, zdravotní a sociální pojištění si hradí sama. Rodiče a bratři jí finančně vypomáhají, v současné době žije se svým přítelem na adrese [REDAKCE].

9. Ze zrušení pracovního poměru ve zkušební době adresovaném matce od zaměstnavatele [REDAKCE], [REDAKCE] bylo zjištěno, že s matkou byl pracovní poměr, který byl uzavřen pracovní smlouvou ze dne 4. 9. 2018, rozvázán ve zkušební době, a to ke dni 30. 9. 2018.
10. Potvrzením Úřadu práce ČR – Krajská pobočka České Budějovice ze dne 25. 10. 2018 bylo potvrzeno, že matka byla vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání od 28. 3. 2018 do 3. 9. 2018. Podpora v nezaměstnanosti jí byla poskytována v době od 28. 3. 2018 do 27. 8. 2018. Podpora při rekvalifikaci jí nebyla poskytnuta. Z integrovaného portálu MPSV – hledání volných míst, byly zjištěny některé profese, které by mohla matka vykonávat.
11. Soud vedl účastníky k smírnému řešení věci ve smyslu § 9 z. ř. s. Rodičům byly nabídnuty různé možnosti na uzavření dohody o stanovení výživného, bylo navrženo i výživné. K dohodě mezi účastníky nedošlo.
12. Kolizní opatrovník vyslovil svůj názor, že se domnívá, že za současné situace, kdy matka nepracuje, ale mohla by pracovat, mohla platit výživné na nezletilého chlapce ve výši 3 000 Kč měsíčně.
13. Z vyjádření matky bylo dále zjištěno, že matka má střední vzdělání s maturitou, ekonom zemědělství a výživy. Dříve pracovala jako účetní na pile, vedla účetnictví manželovi, poté co začal podnikat. V současné době již dva roky účetní nevykonává a nebyla by schopna tuto práci vykonávat, což potvrdil i otec, že matce vykonávat účetnictví nešlo. Dále bylo zjištěno, že je zdravá, mohla by pracovat na čerpací stanici. V jejích schopnostech možnostech je, že by mohla vykonávat zaměstnání u čerpací stanice a také z tohoto příjmu potvrdila, že je možné vycházet.
14. Otec je přesvědčen o tom, že matka by minimálně mohla dosahovat příjmu 17 000 Kč čistého měsíčně a mohla by si vyřídit i rekvalifikaci.
15. Soud správně poukazuje na ust. § 906 odst. 1 a 2, § 907 odst. 2 a 3 a § 913 a násl. o. z.
16. Podle § 906 odst. 1 o. z. má-li být rozhodnuto o rozvodu manželství rodičů dítěte, soud nejprve určí, jak bude každý z rodičů napříště o dítě pečovat, a to s uvážením zájmu dítěte; s tímto zřetelem se od souhlasného stanoviska rodičů soud odchýlí jen tehdy, vyžaduje-li to zájem dítěte. Soud vezme v úvahu nejen vztah dítěte ke každému z rodičů, ale také jeho vztah k sourozencům, popřípadě i k prarodičům. Dle odst. 2 soud může rozhodnout i tak, že schválí dohodu rodičů, ledaže je zřejmé, že dohodnutý způsob výkonu rodičovské odpovědnosti není v souladu se zájmem dítěte

17. Podle § 907 odst. 1 o. z. soud může svěřit dítě do péče jednoho z rodičů, nebo do střídavé péče, nebo do společné péče; soud může dítě svěřit i do péče jiné osoby než rodiče, je-li to potřebné v zájmu dítěte. Má-li být dítě svěřeno do společné péče, je třeba, aby s tím rodiče souhlasili. Podle odst. 2 při rozhodování o svěřeni do péče soud rozhoduje tak, aby rozhodnutí odpovídalo zájmu dítěte. Soud přitom bere ohled na osobnost dítěte, zejména na jeho vlohy a schopnosti ve vztahu k vývojovým možnostem a životním poměrům rodičů, jakož i na citovou orientaci a zázemí dítěte, na výchovné schopnosti každého z rodičů, na stávající a očekávanou stálost výchovného prostředí, v němž má dítě napříště žít, na citové vazby dítěte k jeho sourozencům, prarodičům, popřípadě dalším příbuzným i nepříbuzným osobám. Soud vezme vždy v úvahu, který z rodičů dosud o dítě řádně pečoval a řádně dbal o jeho citovou, rozumovou a mravní výchovu, jakož i to, u kterého z rodičů má dítě lepší předpoklady zdravého a úspěšného vývoje. Dle odst. 3 soud při rozhodování o svěřeni dítěte do péče dbá rovněž na právo dítěte na péči obou rodičů a udržování pravidelného osobního styku s nimi, na právo druhého rodiče, jemuž dítě nebude svěřeno, na pravidelnou informaci o dítěti, dále soud bere zřetel rovněž ke schopnosti rodiče dohodnout se na výchově dítěte s druhým rodičem.
18. V dané věci se v podstatě rodiče dohodli na tom, když matka vzala zpět odvolání týkající se svěřeni nezletilého do péče otce, že nezletilý napříště pro dobu před rozvodem i po rozvodu bude v péči otce. Odvolací soud tedy v této části řízení zastavil podle § 207 odst. 2 o. s. ř. Podle tohoto ustanovení, dokud o odvolání nebylo rozhodnuto, je možno vzít je zpět; v takovém případě odvolací soud odvolací řízení zastaví. Vzal-li někdo odvolání zpět, nemůže je podat znovu.
19. Sporná mezi rodiči zůstala otázka výživného. Otec poukazuje na změny zaměstnání matky a domnívá se, že by mohla hradit výživné ve výši 3 000 Kč měsíčně. Soud prvního stupně při svém rozhodování vycházel ze skutečnosti, že je zapotřebí výživné rozdělit, a to od 10. 12. 2017 do 31. 8. 2018, kdy stanovil výživné ve výši 2 500 Kč vzhledem k aktuálnímu příjmu matky ve výši 17 157 Kč a dále od 1. 9. 2018 stanovil soud výživné 3 000 Kč, neboť nezletilý ██████████ dosáhl 15 let věku. Vycházel z aktuálního příjmu matky 20 000 Kč čistého měsíčně.
20. Odvolací soud je v tomto směru jiného názoru, domnívá se, že je zapotřebí vycházet z příjmu 20 000 Kč čistého měsíčně, z počtu vyživovacích povinností matky a dle jeho názoru je spíše odpovídající nižší výživné, a to ve výši 2 500 Kč měsíčně. Nesouhlasí s názorem soudu prvního stupně v tom, že hranice 15 let je obecně hranicí, kdy by mělo být výživné zvýšeno, výživné se vždy zvyšuje, pokud dojde k podstatné změně poměrů tak, jak stanoví příslušná ustanovení zákona (§ 923 odst. 1 o. z.), a proto za situace, kdy bylo matce potvrzeno, že rozvázala pracovní poměr ve zkušební době a není tedy možné vycházet z toho, že se vzdala výhodného zaměstnání, je odpovídající výživné ve výši 2 500 Kč měsíčně. Soud přitom respektoval příslušná ustanovení zákona, tedy § 913 a násl. občanského zákoníku. Podle § 913 odst. 1 o. z. pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného. Dle odst. 2 při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného je třeba také zkoumat, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, popřípadě zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika. Dále je třeba přihlídnout k tomu, že povinný o oprávněného osobně pečuje, a k míře, v jaké tak činí; přihlídně se popřípadě i k péči o rodinnou domácnost.
21. Podle § 915 odst. 1 o. z. životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů. Toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte.
22. Za příjem rodiče se považuje vždy alespoň průměrný příjem, který dosahují osoby vykonávající práce stejného druhu jako rodič dítěte. Pokud má otec za to, že matka by si mohla vydělat vyšší částku peněz, poukazuje se na to, že dříve pracovala jako účetní, je třeba vycházet z toho, že matka má střední vzdělání s maturitou, jako účetní již delší dobu nepracuje a otec sám potvrdil, že

účetnictví jí nešlo. Proto také soud vycházel z příjmu, kterého by matka mohla dosahovat na čerpací stanici ve výši 20 000 Kč čistého měsíčně. Částka 2 500 Kč se jeví odpovídající i z toho důvodu, že v blízké době jistě nezletilý nastoupí na střední školu a je zapotřebí, aby byl určitý prostor pro navýšení výživného. Věk, ani postup do vyšší třídy sám o sobě není důvodem pro to, aby výživné bylo zvýšeno, pokud nedošlo k podstatné změně poměrů.

23. Zároveň vyčíslil odvolací soud i nedoplatek na výživném vzniklý úpravou výživného, otec potvrdil, že matka od rozsudku soudu prvního stupně, tedy od října 2018 platila výživné, tak jak je stanovil soud prvního stupně i s nedoplatkem na výživném.
24. Odvolací soud tedy znovu vyčíslil nedoplatek na výživném vzniklý úpravou výživného, a to v roce 2018 ve výši 30 000 Kč (2 500 x 12) a v roce 2019 ve výši 5 000 Kč (2 x 2 500), za prosinec 2017 nedoplatek činí 1 782 Kč (81 x 22), tedy celkem 36 782 Kč. Matka zaplatila na výživném v říjnu 3 500 Kč, v listopadu 3 500 Kč, v prosinci 3 500 Kč, v lednu a v únoru rovněž po 3 500 Kč, celkem tedy 17 500 Kč, poté tedy nedoplatek na výživném představuje částku 36 782 mínus 17 500, tj. 19 282 Kč. Odvolací soud umožnil matce uhradit dluh ve splátkách podle § 160 o. s. ř., a to pod ztrátou výhody splátek. Je tedy na matce, aby řádně plnila svou vyživovací povinnost.
25. Na otci je pak, jak již bylo výše uvedeno a citováno v zákonných ustanoveních, že je povinen matce sdělovat informace o nezletilém chlapci, o jeho zdravotním stavu a podstatné informace o jeho osobě.
26. Z výše uvedených důvodů byl rozsudek soudu prvního stupně změněn podle § 220 odst. 1 o. s. ř.
27. Výrok o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů vychází z ust. § 224 odst. 2 o. s. ř. a § 23 z. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není přípustné dovolání.

Tento rozsudek by mohl být k návrhu soudně vykonán, pokud by nebyl včas a dobrovolně splněn.

Proti tomu, kdo neplní dobrovolně soudní rozhodnutí nebo soudem schválenou dohodu o péči o nezletilé dítě, popř. úpravy styku s ním, anebo rozhodnutí o navrácení dítěte, soud nařídí výkon rozhodnutím uložením pokuty až do výše 50 000 Kč, a to i opakovaně (§ 502 odst. 1 z. ř. s.). Jeli to účelné, může soud nařídít první setkání s mediátorem v rozsahu 3 hodin, stanovit plán navykacího režimu, uložit povinnost je vykonávat pod dohledem OSPOD (§ 503 odst. 1 z. ř. s.). Zůstane-li postup soudu podle § 502 a 503 bezvýsledný, nebo jeli zřejmé, že by tento postup nevedl zřejmě ke splnění povinnosti, nařídí soud výkon rozhodnutí odnětím dítěte (§ 504 z. ř. s.).

Rozsudky odsuzující k plnění výživného jsou předběžně vykonatelné (§ 473 písm. a) z. ř. s.).

České Budějovice 28. února 2019

JUDr. Jana Prokopová v. r.
předsdkyně senátu